

Leeuwarder Courant 5 maart '07

'Advocaat bij politieverhoor moet vanzelfsprekend zijn'

Door Auke Piersma

LEEUWARDEN - In Nederland vindt het onderzoek in strafzaken voor een groot deel voor de openbare strafzitting plaats. Het moet daarom vanzelfsprekend zijn dat een verdachte in die fase, met name tijdens het politieverhoor, bijstand krijgt van een advocaat.

„De realiteit is een andere”, constateert Leeuwarder Jan Boksem (43). Hij is advocaat bij het kantoor Anker en Anker en daarnaast een dag per week bijzonder hoogleraar verdediging in strafzaken aan de Universiteit Maastricht.

Het toelaten van advocaten bij het politieverhoor is een heet hangijzer. In Duitsland, Engeland en de Verenigde Staten moet het bewijs op de zitting worden geleverd. Getuigen die door de politie zijn gehoord, moeten opnieuw hun verhaal houden wanneer de zaak bij de strafrechter komt. De behandeling van strafzaken neemt in die landen soms een groot aantal weken in beslag.

Het Nederlandse systeem is op een andere leest geschoeid. Het onderzoek op de zitting verloopt hier volgens Boksem zeer efficiënt. „Een eenvoudige zaak voor de politierechter duurt gemiddeld misschien een half uur tot drie kwartier, en een behandeling door de meervoudige strafkamer kan in veel gevallen binnen twee uren worden afgerond. Zelfs met een moordzaak is men vaak niet meer dan een dag of een dagdeel bezig.”

Dat komt, omdat in Nederland het bewijsmateriaal grotendeels door de politie en eventueel de rechter-commissaris, de 'onderzoeksrechter' wordt verzameld. Strafrechters krijgen de zaak min of meer panklaar gepresenteerd.

De rechters controleren op de zitting globaal of de verklaringen van de verdachten kloppen, vragen hun om een reactie op getuigenverklaringen en vermelden kort de inhoud van rapporten van deskundigen, zoals technische rechercheurs, reclasseringsmedewerkers, psychologen en psychiaters.

Het onderzoek door politie en rechter-commissaris is dan ook cruciaal. Boksem vindt dat wettelijk moet worden geregeld dat een advocaat het recht heeft zijn cliënt voor en tijdens het politieverhoor bij te staan.

De raadsman moet voor het verhoor met de verdachte kunnen spreken en tijdens het verhoor ingrijpen. Om discussies achteraf te voorkomen bepleit Boksem dat alle verhoren worden opgenomen. De advocaat moet volgens hem scherp in de gaten houden, of verklaringen van zijn cliënt correct worden weergegeven in het proces-verbaal.

Rijden advocaten die cliënten bij het verhoor het advies geven te ontkennen, politie en justitie niet erg in de wielen? Boksem: „De verdachte heeft het recht te zwijgen. De raadsman die zijn cliënt adviseert om van dit recht gebruik te maken, gooit geen zand in de machine van politie en justitie en doet niets onoorbaars.”